

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1481
Tarih : 22.03.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Bediüzzaman Said-i Nursi (Kurdi), Şeyh Sait ve Seyit Rıza ile arkadaşlarının mezar yerlerinin tespiti ve iade edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Mezarlıklar insanlık tarihinin toplumlar açısından en kesintisiz hatırla(n)ma ve anma kapsamlı mekânlarıdır. Mezarlıkların bu nitelikleri onları tarih boyunca gerek aşkın değerler gerekse de dünyevi normlar açısından önemli bir yere konulmasını sağlamaktadır. Toplumlar

mezarlıkları aracılığıyla geçmişleri ile iletişime geçmekte, günü anlamlandırmaktadır. Bu toplumsal gerçekliğe karşı iktidarlar ise toplumları bir tür cezalandırmaya ve kimliğin oluşumunu/tahribatını engellemeye/sağlamaya yönelik mezarsızlık politikalarına tabi tutmaktadır. Siyasi iktidarlar açısından mezarsızlık politikaları ile murat edilen şey, toplumun tarih ile bağıını koparmak, toplumsal bilinci ele geçirmek ve kimliksiz bırakmaktır.

Mezarsızlık politikaları dünya tarihindeki birçok siyasi iktidar tarafından devreye konulmaktadır. Bu politikaların devreye konması bir anlamda, siyasi iktidarların demokratik olma ya da olmama dairesindeki turnusol kâğıdı şeklinde işlev görmektedir. Toplumun ileri gelenlerine yönelik uygulanan mezarsızlık politikaları ile cezalandırılmaya çalışılan toplum, demokratik yaşam talebinde mezarsızlık politikalarına karşı muhalefet etmeyi esas haline getirmektedir. Bugün Türkiye’de halklarımızın karşı karşıya bulunduğu durum, tam da böylesi bir sürece işaret etmektedir.

1920’lerden başlayarak 1960’lara değin Türkiye’de vuku bulan üç hadise Türkiye’de siyasi iktidarların uyguladığı mezarsızlık politikalarına örnek olarak verilebilir. Şeyh Sait ve arkadaşları Cumhuriyet’in ilk yıllarında idam edilmiştir. Sonrasında ise naaşları yakınları ve takipçilerinden saklanarak gömülmüş, aradan yüz yıla yakın bir süre geçmesine rağmen mezar yerleri halklarımıza ve kamuoyuna açıklanmamıştır. 1937-38 Dersim Katliamında Seyit Rıza ve arkadaşları için de aynı süreç işletilmiş; benzer bir akıbet Bediüzzaman Said-i Nursi (Kurdi)’nin ve sevenlerinin başına gelmiştir. Bediüzzaman, 23 Mart 1960’da Şanlıurfa’da vefat etmiş, Urfa’daki Halil-ur Rahman Dergahı’na defnedilmiştir. Ancak Bediüzzaman’ın naaşı, Urfa’daki Halil İbrahim Dergâhı’nda bulunan mezarından devlet eliyle 1960’ın 12 Temmuz’unda, bir gece vaktinde çıkarılmış ve bir meçhule götürülmüştür.

2000’li yıllara geldiğimizde mezarsızlık politikalarına karşı üç toplum liderinin mezar yerlerinin tespiti ve sevenlerine iade edilmesine dair büyük bir toplumsal talep söz konusudur. Bu talebin varlığı bile mezarsızlık politikalarının iflas ettiğini ve sürdürmenin imkansızlığı ile anlamsızlığını ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda Bediüzzaman Said-i Kurdi, Şeyh Sait ve Seyit Rıza ile arkadaşlarının mezar yerlerinin tespiti ve iade edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.